

Keizer Constantijn

Vandaag deel 3 uit de serie 'kerkgeschiedenis voor de jeugd'.

Door: E.T. Smith-Teunis

We hebben het de vorige keer gehad over vervolgingen van christenen in het Romeinse rijk. Veel keizers haten de christenen. Daardoor stierven velen als martelaar. Wat is er veel door hen geleden! De Heere gaf hen kracht en moed en hield hen vast in alle moeiten. Hij is sterker dan de dood. Vandaag gaan we het hebben over keizer Constantijn. Tijdens zijn regering verandert er veel voor christenen.

Constantijn

Het Romeinse rijk heeft inmiddels drie keizers. Dat komt omdat keizer Diocletianus drie keizers gevraagd heeft om hem te helpen met regeren. Dat is nog steeds zo als Constantijn, na de dood van zijn vader, door het leger als keizer wordt uitgeroepen. *Constantijn* is nu keizer in het westelijke deel van het Romeinse rijk, in Gallië, dat is het tegenwoordige Frankrijk.

In Rome en Noord-Afrika wordt *Maxentius* keizer. Hij haat de christenen en is een felle vervolger. Deze twee keizers gaan oorlog met elkaar voeren.

Hoc Vince

Het is in het jaar 312 dat Constantijn met zijn leger helemaal over de Alpen trekt naar Rome. Dat was een gevaarlijke tocht over steile en rotsachtige bergen en

diepe afgronden. Eindelijk komen ze bij Rome aan.

Er hangt veel af van de strijd van morgen.

Wie zal er winnen en wie verliezen?

Het leger van Maxentius is drie keer zo groot. De slag lijkt van te voren al beslist. Toch is dat niet zo. De avond voor de strijd begint is Constantijn alleen bij de rivier de Tiber. Hij loopt te denken aan de strijd die de volgende dag zal beginnen.

Wie zal hem helpen?

De goden?

Hij weet wel beter. Zijn moeder is een christin en zijn vader was altijd goed geweest voor de christenen in zijn rijk.

Diep in gedachten staat hij daar. Plotseling ziet hij in het licht van de ondergaande zon, een bijzonder teken, een kruis, met daarboven de woorden "Hoc Vince". Dat betekent: overwin hierdoor.

Dezelfde nacht krijgt hij een droom. Constantijn vertelt later dat Christus hem in deze droom verteld heeft dat hij van het kruis een afbeelding moet maken. Het kruis moet het veldteken worden voor zijn leger. Nog voordat de strijd de volgende dag begint laat Constantijn op alle helmen, schilden en vaandels een kruis maken.

Dan begint de strijd. De soldaten van Maxentius denken dat ze het kleine leger van Constantijn wel kunnen verslaan. Maar de soldaten van Constantijn vechten dapper terug. Ze voelen zich sterk en..... winnen. Het leger van Maxentius slaat op de vlucht. Ze moeten over de rivier de Tiber in Rome heen. Maxentius valt daar in het water en verdrinkt.

Constantijn trekt zegevierend Rome binnen. Toch gaat hij niet in Rome wonen. Hij laat een nieuwe stad bouwen, Constantinopel. Daar gaat hij wonen.

Rust voor de christenen

In het oosten regeert keizer Licinius, de zwager van Constantijn. Met hem sluit Constantijn een verbond en zo komt er een einde aan de vervolgingen van de christenen.

In het jaar 313 nemen ze samen het besluit van Milaan. Hierin staat dat de kerk vrij is, mensen mogen geloven! Ook moeten al de huizen, landerijen, goud en andere dingen die van de christenen afgepakt waren, teruggegeven of vergoed worden. De kerk is nu gelijk aan de heidense godsdienst.

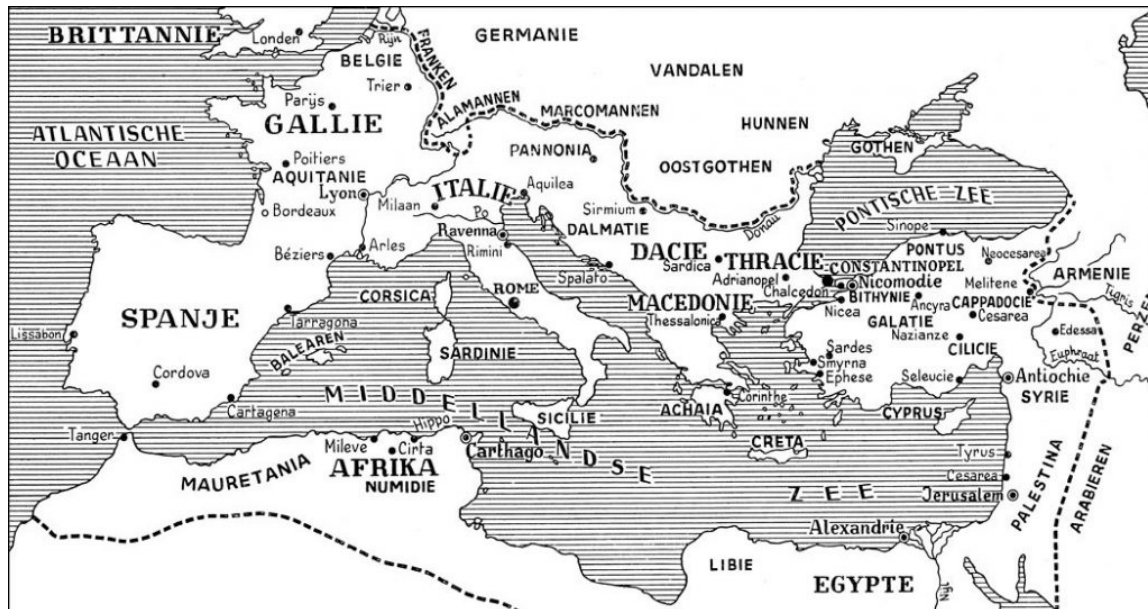
Al snel breekt Licinius zijn woord en gaat de christenen toch weer vervolgen. Dat vindt Constantijn niet goed. Zo komt er oorlog. Het wordt een zware strijd die Constantijn wint. Licinius wordt gevangen genomen en later gedood. Nu is Constantijn keizer over het hele Romeinse rijk.

Aan de vervolgingen van de christenen is na bijna 300 jaar een einde gekomen.

De Here heeft Zijn kerk bewaard. De Here gaf Zijn kerk de kracht om staande te blijven. Nu krijgt de kerk rust. Nu kunnen de mensen eindelijk gewoon naar de kerk en rustig luisteren naar de preek. Als je christen bent kun je nu zelfs ook een belangrijke baan krijgen, bijvoorbeeld stadhouder of legerofficier.

Christenen hebben nu godsdienstvrijheid en de zondag wordt een rustdag. Zo krijgt de kerk ruimte om te bloeien en komen er steeds meer mensen die christen worden.

Constantijn wil een band tussen kerk en rijk. Hij laat zelfs prachtige kerken bouwen. Toch laat Constantijn zich nog niet dopen. Dat doet hij pas als hij in het jaar 337 op zijn sterfbed ligt. Hij denkt dat door de doop al zijn oude zonden vergeven worden. Wij mogen weten dat de doop een teken en zegel is van Gods verbond en dat we ons dagelijks moeten bekeren.

Verbondsgeschiedenis: de roeping van Abram (1)

Door: B. Holwerda[1]

Genesis 12: een nieuw hoofdstuk in de heilshistorie

Genesis 12 betekent een nieuw hoofdstuk in de heilshistorie. In de roeping van Abram zet God een nieuwe stap tot verlossing van de wereld in Jezus Christus.

We moeten dat heel goed vasthouden, dat we ook hier hebben het evangelie van *Christus*, die nog komen moest; want we hebben hier openbaring van de Raad van de *verlossing* (=van Gods heilsplan). Genesis 12 behoort tot de nadere uitwerking van de moederbelofte; dit hoofdstuk gaat dus iets meer onthullen van de weg van het vrouwenzaad, de kerk; en zo de weg van het Grote Zaad van de 'vrouw', dat is Christus.

Als we even in grote lijnen de verlossingshistorie tot op Genesis 12 gaan schetsen, dan krijgen we ongeveer het volgende beeld.

- Genesis 3: direct na de val kondigt God Zijn genade aan; Hij zegt voorlopig nog slechts dit ene, dat die verlossing komen zal uit het zaad van de vrouw, en in de weg van vijandschap tussen haar zaad en dat van de slang.
- Genesis 4: Eva verwacht de verlossing van Kain; maar deze openbaart zich als zaad van de 'slang'; en in de antithese tussen Kain en Abel wordt de vijandschap openbaar, die God had aangekondigd. En het schijnt zelfs, dat het zaad van de vrouw vermorzeld wordt: Abel wordt gedood; terwijl het geslacht van Kain machtig wordt in de cultuur van de zonde. Maar God zorgt voor een plaatsvervanger van Abel: het zaad van de vrouw behoudt het leven. Seth wordt geboren; en hij is drager van de belofte.
- Genesis 5: de lijn van het zaad van de vrouw, dat bijna vergaat onder de vloek over het aardrijk (5 : 29), maar met Noach de trooster gekomen ziet; in wiens dagen niet alleen de smart van de kerk getemperd zal worden, maar ook het gericht over de goddelozen geopenbaard.
- Genesis 6/7: de antithese wordt nu tot scheiding; het machtige slangenzaad wordt van de aarde verdaan; het zwakke zaad van de vrouw blijft door genade behouden.
- Genesis 8/9: dit zaad beërft het aardrijk; ontvangt de belofte van de verlossing opnieuw, met de roeping, de Heere te dienen. De zonde openbaart zich echter weer, in het bijzonder in Cham; daarmee herleeft de antithese tussen zaad van de vrouw en zaad van de slang. Sem wordt drager van de belofte.
- Genesis 10/11: het geslacht van Sem bewaart de belofte niet en handhaaft de antithese niet; met de anderen samen besluiten ze, in ongeloof, één stad te bouwen, en daarin de belofte en de roeping van God te weerstaan. God verijdelt echter hun opzet; hij jaagt de volkeren uiteen (Gen. 10), en doet de lijn van Seth, de lijn van het vrouwenzaad, uitmonden bij Abram.

Het is dus niet juist, dat eerst bij Abram de afzondering openbaar wordt; die is er al bij Abel, Seth, Noach, Sem. God maakt van het begin af scheiding. Wel is het juist, dat die afzondering, die antithese, een nieuw stadium bereikt in Abram; hier begint een nieuw hoofdstuk in het oude Evangelie van de vijandschap.

Wie is de drager van de belofte?

We mogen dus bij het begin van Genesis 12 dit zeggen: zowel door de vijandschap van de wereld als door de zonde van de kerk wordt de vervulling van de belofte telkens tegengestaan; God zet Zijn Raadsplan door; met het oog daarop verspreidt Hij alle volkeren; versplintert Hij ook het geslacht van Sem, opdat toch de bedoeling van Zijn genade zou worden bereikt.

Nu wordt dus de kwestie: na de uiteenspatting van de linie van Sem, wie zal nu optreden als drager van de belofte? Die belofte was tot nu toe voor heel het geslacht geweest, en van vader op zoon overgegaan; maar wie wordt nu erfgenaam van de belofte?

En dan opeens, bij Abram, dan komt het. Dan wordt wel niet dadelijk de Christus geboren; maar God gaat toch het werk van Zijn genade voortzetten, en daarin een nieuwe openbaring geven. Het is dus niet eenvoudig zo, dat Abram zonder meer de erfgenaam wordt van Sem; maar de aan Sem gegeven belofte wordt bij Abram nader uitgewerkt en verklaard; gepreciseerd.

Abram moet natuurlijke banden verbreken

Die *precisering van de belofte* nu hebben we al direct in dat bevel: ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal. Die *verbreking van alle natuurlijke banden en betrekkingen* had God tot dusver nog niet aan de belofte verbonden.

Daarom moeten we vragen: wat beoogde God daarmee? Waarom konden Seth, Noach, Sem en alle leden van die linie dragers zijn der belofte, zonder dat de familieband werd verbroken; waarom *mochten zij blijven in land, maagschap en vaders huis*, terwijl Abram al die natuurlijke banden moet *prijsgiven*?

Men heeft wel het antwoord gezocht in deze richting, dat men zei: Abram stond in zijn vaderland en familie bloot aan het gevaar voor afgoderij; hij moest dus door God daar vandaan worden gehaald; anders zou ook bij hem de zuivere "kennis" Gods verbasterd of verloren zijn gegaan.

Nu is het inderdaad waar, dat in Ur der Chaldeeën de afgoderij om zich heen greep. Het schijnt zelfs, dat de familie van Abram ook daaraan meedeed (Joz. 24 : 2). De opgravingen bevestigen het bijbels bericht dienaangaande (Woolley-

Obbink, Ur der Chaldeeën, blz. 140 v.v.).

Maar aan de andere kant was in Kanaän zeker de afgoderij niet minder erg; wat de bijbel daarover zegt, is minstens even donker, als wat we weten over de toestanden in Ur. En de Israëlieten zijn gedurende heel hun historie daardoor verleid. U ontdekt de reden, als u zich de geschiedenis herinnert van de torenbouw.

In Babel zocht men immers de verlossing door te blijven bij elkaar en te steunen op elkaar. Het verlossingsparool van Babel is dus: blijf in uw land, en in uw maagschap en in uws vaders huis. Men ziet hier dus de verlossing als iets, dat ligt *binnen* de grenzen van het bij *mensen* mogelijke. Bewaren ze stipt de natuurlijke banden tussen mens en mens, tussen mens en bodem, dan is de verlossing hun gewaarborgd. Verlossing is hier iets van bodem (uw land), ras (uw maagschap), en bloed (uws vaders huis). Dat is de verlossing die het *vlees* zich denkt.

De verlossing komt van boven

Maar daartoe *verbreekt* God nu *expres* bij Adam alle natuurlijke banden, opdat blijken zou, dat daardoor de verlossing niet is gegarandeerd; dat verlossing niet iets is binnen het *menselijk-mogelijke*; en niet iets, dat in de wereld komt via ras en bloed en bodem.

Hij mag de steun van land en maagschap en familie niet hebben; hij wordt volstrekt geïsoleerd. Nu zegt iedereen: Abram moet omkomen; het zaad van de vrouw heeft geen toekomst meer. Maar *God* zegt: deze volmaakt eenzame Abram, deze man, die geen enkele natuurlijke steun meer heeft, deze Abram zal gezegend worden, en tot een zegen gesteld. Via Abram, de man zonder ras en bloed en bodem, via Abram komt de verlossing in de wereld.

Hij staat buiten zijn land; maar dat is geen bezwaar; want de verlossing komt van boven. Hij heeft geen maagschap; maar Ik zal hem zegenen. Hij kent zijn familie niet, en hij heeft niet de steun van het bloed; maar Mijn Geest zal met hem zijn.

De verlossing alleen in God - ook voor kinderen van Abram

Nu mogen wij vandaag blijven in onze kring; en alle natuurlijke banden behouden.

Abram heeft dit *alleen* moeten lijden; hij is om onzentwil verbannen van zijn land en maagschap. Opdat zijn kinderen *in* hun land en *in* hun maagschap toch *uit het geloof van Abram* zouden zijn; d.w.z. opdat zijn kinderen belijden zouden: we hebben veel natuurlijke banden; en we aanvaarden ze dankbaar; maar onze verlossing ligt daarin niet. De verlossing ligt *alleen in God*. En we zien heel duidelijk de zonde van hen, die opnieuw afgoderij bedrijven met ras en bloed en bodem (de nazi-ideologie, MV). We zien de herleving van *Babel*. Maar wij willen in waarheid de kinderen zijn van *Abram*, de vader van alle gelovigen.

En als Babel dan heden sterk is, en de kinderen van Abram verdrukt, dan willen we toch niet vertwijfelen. Want de Heere, die Abraham verlost heeft (Jes. 29 : 22), zegt: “aanschouwt Abraham, ulieder vader; Ik riep hem toen hij nog *alleen* was; en Ik zegende hem, en vermenigvuldigde hem” (Jes. 51 : 2).

De Heere zal Zijn volk zeker verlossen.

[1]Overgenomen uit: B. Holwerda, *De wijsheid die behoudt* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1957), pp. 17-20. Spelling en taalgebruik zijn licht gemoderniseerd en voor de leesbaarheid zijn tussenkopjes toegevoegd.

Veranderd- wanneer?

Vandaag aflevering 47 in de rubriek ‘Genade geneest’.

Onze Heiland heeft de dood overwonnen, omdat Hij de prikkel van de dood, de zonde, heeft weggenomen.

En die overwinning, op die gedenkwaardige zondagmorgen aan het licht

gebracht, zet zich door, zodanig en zolang, totdat alle gevolgen van de dood zijn teniet gedaan. Totdat alle vrucht van de zonde is weggedaan. Dit vergankelijke wordt onvergankelijk, dit verderfelijke onverderfelijk, dit sterfelijke onsterfelijk.

De grote Overwinnaar gaat voort. Jezus Christus staat niet stil op de weg naar Zijn volkomen triomf. Wat Hij begon voleindigt Hij. Hij verlaat niet wat Zijn hand begon. De op de Paasmorgen behaalde overwinning laat Hij niet onbenut verloren gaan, zoals overwinnende legers in hun overmoed soms geen goed gebruik maken van een behaalde overwinning en straks de vruchten er van moeten missen. Christus gaat met zijn overwinningsarbeid voort. Hij trekt beslist voorwaarts naar het einde van de dagen en Hij werkt met Zijn overwinningskracht, Zijn levenskracht, ook in de lichamen van de gelovigen die dan nog in leven zijn, als ook in die van de gestorven gelovigen.

De dood, waar ook, moet voor Hem bukken. Hij is machtiger dan de dood en in Zijn opstanding ook machtiger gebleken dan de dood, en straks breekt voor Gods volk de heerlijkheid open.

Als, zo leert de Schrift, de bazuin zal schallen, als Christus wederkomt met het geluid van de bazuin in de grote Dag van de dagen, dan wordt het anders, dan wordt het alles anders, dan worden wij veranderd. Plotseling, in een punt van de tijd, in een ondeelbaar ogenblik!

De gestorvenen verrijzen, de in de Heere gestorvenen en staan daar met een verheerlijkt lichaam. Die dan nog leven zullen het niet kunnen begrijpen, als zijn naar hun plotseling veranderde lichaam zullen zien, hoe alles zo spoedig, zo bijna ongemerkt in zijn werk zal zijn gegaan. Zojuist nog zwak, nu sterk; zojuist nog ziek, nu gezond; zojuist nog mismaakt, nu volmaakt; zojuist nog blind of doof of kreupel of mank, nu ziende en horende en gaande zonder enige hinder. Wat de knapste dokter niet heeft gekund, wat de wereldgezondheidsorganisatie met al haar knappe koppen en toegewijde werkers, met al haar geld en medicijnen in geen tientallen jaren heeft kunnen bereiken en ook nooit bereiken zal, dat heeft de Paasvorst op die dag in een oogwenk klaar.

Hoe wonderbaar: in een ondeelbaar ogenblik, de graven geopend, de doden opgewekt, al die miljoenen kinderen van God van alle eeuwen en van alle plaatsen, de levenden heerlijk gemaakt, de gebreken weg, de dood weg, de macht van dood en graf weg, de invloed van de dood weg, de gevolgen van de dood weg.

Het is dan ineens alles leven, blijdschap, kracht, onsterfelijkheid, onverderfelijkheid.

Is dat niet heerlijk, geen begerenswaardige toekomst? Wie zou dat niet graag willen? Welke zieke zou niet graag in een ondeelbaar ogenblik gezond worden? Welke zwakke niet graag sterk? Welke mismaakte niet graag volmaakt?

Wie zou dan niet vurig bidden met de Geest en met de kerk van de Heere: Kom, Heere Jezus, kom haastig?

Het wordt hier nooit goed. Hier blijft het leven vol van ellende, met alle zwakheden, met ziekenhuizen en instellingen vol van vaak lijdende en dikwijls beklagenswaardige mensen.

Nee, het wordt hier niet goed. Maar, dan, als de bazuin schalt, als Christus weerkomt, dan zullen wij allen veranderd worden.

Wat een toekomst! Ja, wat een toekomst!

Nu vaak bedrukt, ellendig, zwak.

Nu volle ziekenhuizen.

Nu in ons huis vaak een ziekenkamer.

Nu slepen verminkten, verlamden, verkeersslachtoffers vaak hun moeizaam bestaan voort.

Christus overwint, overwint volkomen!